

ભારત-ભક્તિ.

માતૃભૂમિ તરફ ભક્તિભાવ જાગ્રત કરનાર
કાળ્યેનો પુણ્યહાર.

ભારત પૂજા.

(ગિરધારીરે, વાત કહું તે વિચરે)

ભારત મારે !—

પ્રેમે પૂજન તુજ કરિયે

વળી સેવા તુજ આશરિયે—ભારત મા.

સેવા તુજ પાવનકારીરે સહુ સકટને હરનારીરે

ભક્તિ હૃદય જરનારી રે—પ્રહલી ભારત મા.

! સેવાનાં રૂપ ન્યાસાં રે, સ્વદેશીમાં ને રેટિયે સમાયાંરે

દેશપ્રીતિમાં મનાયાં રે—ભારત મારે.

આજ પ્રતિજ્ઞા કરીશું રે બસ વસ્તુ સ્વદેશી વાપરીશું રે

રીતે સેવા આશરીશું રે—પ્યારી ભારત મા.

પ્રગટકર્તા.

ગાંડીવ સાહિત્ય મંદિર.

રેખાંપીઠ—મુરત.

ભારતપુત્રોને શિખામણ.

હું મેં ભારતતણા પુત્રો તમે સૌ રેટીયા કાંતો,
હરે ઉત્સાહ ધારીને, તણ દો અન્ય સૌ વાતો.
પહેરી અંબરો આછા, તમેએ દાટ વાજ્યો છે,
અન્યા બેહાલ બાંધુઓ કહિને ઘેર પાડ્યો છે.

વિદ્યાદા આપ-ઉઘો ના, હવે તો બહુ થઈ વીરા,
ગયું વેર ઓમરી રહી છે હુંટાઈ ગઈ બધી ગીરા.
તમારી સર્વ પૂંછ તે, વિદેશી લઈ ગયા તાણી,
નમાલા નિષળ્યા સઘળા, રહ્યું ના કોઈનું પાણી.
તમારા પૂર્વજો સઘળા, સ્વદેશી વસ્ત્રો વાપરતા,
સ્વદેશીથી રહી રાહ, સદા શુભ હિંદનું કરતા.
તમે પરના બની ખાંતે, બહુ પરનું થયા કરતા,
પુરાણી વાત વિસરી ગ્યા, કદી તેને નથી સ્મરતા.
વતની આ દેશના થઈને તમે છો વેશ પોતાનો,
કુબુદ્ધિ અંતરે વ્યાપી, રહ્યો ના રંગ એ છાનો.
હજુ ચેતો અરે શાણા જનું નાણું અચાપોને,
ખરો ઉત્સાહ ધારીને; સૂતર હાથેથી કાંતોને.

મહાત્મા ગાંધીજીનાં વચનામૃત દેખાવડા ફોટા સાથે માત્ર બંદી
આનાની પ્રિયતમી. ગાંધીજી સાહિત્ય મંદિર—સુરત.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક C-578 વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ અ. રા. અ. ડિ. ૧

વિષય ડ. - ૧૪

ભારત સંતાનોનું દેશગીત.

અમે હિન્દુ મુસલમાનો ઇસાઈ પારસી જૈનો
અમારી હિન્દ મૈયાને અમે હોયે બિરાદર સૌ
જણાતાં સ્વૂળથી જુદા છતાં સંતાન ભારતનાં
રમ્યાં ઝુલ્યાં સદા જોગે દીપવશું દૂધ માલીનાં
તજશું ભેદ ને બૂલશું, હશે ઘરમેળના ઝઘડા
અડાડીશું ખલા સાથે ખલો અમ દેશહિત કરવાં
લડ્યા બાઝ્યા હશું પૂરે, પિયાગ્રી જૂનના છાને
હવે તે ચાલ લાવેથી ભલું શું દેશનું હોયે ?

અમારાં વેદને કુરાન અવસ્ત: ને વળી ઇજલ
પુરાણો વંધ છે અમને, હવે ના દેપ કો કરીએ
અમારા દેહની માટી, અહા આ હિન્દ મૈયાથી
બની અંતે ભજે તેમાં પછી જુદાઇ છે શાની
હતા આદિ અને અંતે ઘણું સૌ એક રૂપે હા !

ન જ્યાં જુદાઈનું મૂળે કહો ક્યાંથી તહિં શાખા ?

ડરીશું પાપની તોખા, વહાવી ઉજ્ય આંસૂડાં

હૃદય ચોકળા મહિં પ્રતિબિંબ ઝીલશું દેશભક્તિનાં

(૫) શિવદયાળની શાખ-ગાંધી મંદિરમાં મચ્છુકો બીજે. રસિકી
પાત્રી બે આનાની-દિકાઇ બીજી. મંડીવ સાહિત્ય મંદિર-સુરત.

ભારત સંતાનોનું રણગીત

અમે તો ભારતનાં સંતાન
 અમારો દેશ અમારો પ્રાણુ—અમે
 અમારો ધર્મ અમારો પ્રાણુ—અમે
 સ્વતંત્રતા જ્યોતિ પ્રકટાવા
 ભગવો લેખ ધરીશું
 સ્વાયં અને તન મન ધન ભોગે
 ગ્રેવા શુભ કરીશું
 ગજવશું હિન્દ તણું જયગાન—અમે
 ભારતમાં અમ આત્મચક્ષુની
 ઝળહળ જ્યોત ઝળકશે
 આખીયે આલમનાં પાપો
 નષ્ટજ થાશે બળશે
 ફરકશે હિંદ તણું નિશાન
 અમે તો ભારતનાં સંતાન
 અમારો દેશ અમારો પ્રાણુ—અમે
 અમારો ધર્મ અમારો પ્રાણુ—અમે •

સિલ્હી “સ્વદેશી”ના વિષય પર લખાયેલી દેશભક્તિમય સચિત્ર
 ‘ન’ ચારશિલા માટે સાવ આનાની ટિપ્પીટ ખીડા.

“

મંડીય સાહિત્ય મંદિર—શુરત

ભારત ભકતોને આવાહન

અહો ભારત તારા ભકતો તમારું શ્રેય જો ચાહો,
અધી ખટપટ ત્યજી બીજી હવે તો રંગીઓ ઝાલો.

તમાનાં વસ્ત્ર પરદેશી

ત્યજો વેચો કિંવા જાળો,

તમારા દેશને ખાતર હવે તો.

વિદેશી વસ્ત્રને વાગા થકી

તમ દેહ લાજે છે.

અરા હિંદી થવા ખાતર હવે તો.

નિમક જે માતનું ખાઓ

હલાલી તે થવા ચાહો.

તિલક મહારાજ માનો તો હવે તો.

પ્રતિજ્ઞાની અવધ આવી

હજી શું મેં વકાસો છો ?

તમારા માન ખાતર તો હવે તો.

તિલક મહારાજ—સ્વરાજતા સાચા વીરનું ચરિત્ર વાંચવા અહીં
આપની ટિકીટ ખીટી મોકલો. ગાંધીવ સાહિત્ય મંદિર—મુરત.

અમે હિન્દી હિન્દી હિન્દી

અમે ભરતભૂમિના પુત્રો, અમ માત પુરાણ પવિત્ર
રે જેનાં સુંદર સૂત્રો ઝળકાવે ઉચ્ચ ચરિત્ર
અમ અંતરને ઉદ્દેશી કરશું હોકાર હ્રમ્બેશ
અમે હિંદી હિંદી હિંદી, છે હિંદ અમારો દેશ
અંધાર વિષે અથડાતાં કે ફરતાં નિત્ય પ્રકાશ
પડતાં રડતાં રગડાતાં કે કરતાં હાસ્ય વિલાસ
પગપગ અમ ઉર નિધિએ શી હા ઉછાંગ ઉર્મિ અરોપ
અમે હિંદી હિંદી હિંદી, છે હિંદ અમારો દેશ
ક્યાં હશે હિમાલય જેવો ક્યાં પુણ્ય પવિત્ર ગંગ
ક્યાં મળે અતોદિક એવા, સદુ દેશ તણાં બહુ રંગ
ક્યાં મુનિ ઇશ્વરજન બેસી કરતાં પ્રભુપંથ ઉજેશ
અમે હિંદી હિંદી હિંદી, છે હિંદ અમારો દેશ
પ્રમ ધમ ધરણી ધૂજવિશું અમ દેશ તણાં કરી ગાન
જય જય જય નાદ કરીશું, દર્શન મોંઘા અમ પ્રાણ
એ ભક્તિ વશી ઉર તે શી દેને શક્તિ પરમેશ
અમે હિંદી હિંદી હિંદી, છે હિંદ અમારો દેશ

ભારત સંતાનોએ વાંચવા લાયક ગાંધીજીએ લખેલ હિન્દ
સ્વરાજ માટે ચાર આનાની ટિકીટ ખીણી.

ગાંધીવ સાહિત્ય મંદિર—મુરત.

ઉંદર મામાની આરતિ.

ખણીને ખોતરી ખાધું કયું આ ઘર બધું પોહું
હવે કંઈ રહેમ લાવીને સિધાવો તો ઘણું સાફ
ન દીધાંતાં નિમંત્રણ કંઈ વગર તેડ્યા ઘસી આવ્યા
હવે સિધાવવા વિનંતિ સિધાતી જાવ ઓ મામા
કરો ખસ માફ હાવે તો ઘણું વેઠ્યું હમે હદથી
વધુ ના તાર ખેંચાશે નહિ તો છેક તૂટી જશે
ન ધરનો એક ખુમોયે તમે રાખ્યો સમે સાજો
હતા કોઠારને ઠગ ધાન્ય ને ચોકખાં કયાં સર્વે
ન મૂકયાં અંગ વસંતે કરડવા તીવ્રદંતીજી !
છનાં જાણે પડ્યું ચોખું કુંડીને દેહ પણ કરડી
અરે ભૂંડા જવાયે તો હૃદય કે ન્યાયને ધારો;
ન ખોદો ખાવ તેનું તે પ્રભુની ખીક કે રાખો,
તમારા ત્રાસથી થાકી હવે તોખાહ કફં બાપુ
ઉરે થાયે કંઈ કંઈકે હવે કેને જઈ ચાચું
પરંતુ આત્મબળ માંહિ મને શ્રદ્ધા રૂઢી ખેડી
હવે જાશો તમે મારા તપોબળથી ખરે નકડી.

આવીજ સુંદર મઝસો, દેશભક્તિના ભરેલાં કાળોથી બરપૂર
હૃદયમંથન માટે સાત આનાની ટિટીટ ખીણોજી (પાકું પૂડું નવ
આના)
ગાંડીવ સાહિત્ય—ચુરન.

ગુણવંતો ગાંધીનો રેંટીઓ.

(વૈદરબી વનમાં વલવલે, ઝો રાહ.)

ગુણવંતો ગાંધીનો રેંટીઓ ! કંઈક વરસે મનાયો,
જેને જગત બૂલી ગયું તે તો પાછો અણાયો. ગુણવંતો
સુંદર હીસે તું તો રેંટીઓ ! તારી સુંદર છે ત્રાક,
તારા વડે સહુ ઢાંકતા પોતે પોતાની લાજ. ગુણવંતો
જનકેવ તારી અખંડ છે તારું લક્ષણવંતુ નામ,
લાજ તુંથી રહે રંકની તારું ઉત્ત્વલ છે કામ,
ગુણવંતો ગાંધીનો રેંટીઓ.

ધીરો ધીરો ચાલેરે ! મીઠો મીઠો ગાજેરે !

ફડો મારો રેંટીઓ હોલ ! ધીરો.

ઝે રેંટીઓમાં દેશોદયના નીકળે તાર

ઝે તારે તારે ભાણું ભારતનો ઉદ્ધાર રે ! ધીરો.

(આખી) ત્રાક ફટી પાંખા ફડા, ઉત્ત્વલ તેમાં નાય.

ઉત્ત્વલ પૂણી ઝોપતી ઉત્ત્વલ મારા હાય.

હઃઓ સહુ હરતોરે ! અભયપણે ફરતોરે !

ફડો મારો રેંટીઓ હોલ ! ધીરો.

રેટિયાપુરાણુ માટે જરા દોઢ આનાની ટિપ્પટ ખીડીને મંગાવી
જે જુઓ કંઈક નવું જાણવાનું મળશે—ગાંધીવ સાહિત્ય મંદિર—મુરત.

ભારતને ચરણે.

ભૂમંડળમાં શ્રેષ્ઠ મનાતી ઉત્તમ ભૂમિ હિન્દુસ્તાન
 જદિ સિદ્ધિને વિદ્યા વૃદ્ધિ માટે મળિયું જેને માન
 પવિત્ર પાવની દીન ઉદ્ધારિણી ગૌરવવાળી ને શુભવાન
 પવિત્ર માતા પ્રભાવશાળી ચરણ નમે તારાં સંતાન
 જેહ ભૂમિમાં જન્મ થયો છે સમકૃષ્ણ આદિ ભગવાન
 સીતા તારા દ્રોપદી કેરાં મુવર્ણ અક્ષરથી છે નામ
 અધિમુનિની ચરણરજ થકી પુનિત બન્યાં છે જેનાં પામ
 પવિત્ર માતા પ્રભાવશાળી ચરણ નમે તારાં સંતાન
 દેશભક્ત દાદાબાઈ તિલક રાનાડે આદિ બડવીર
 સત્ય પતાકા કરમાં સાહી ગાંધી ઉભા શુભગંભીર
 માલવિયાજી મહીતજ માંહી વધારતાં મા તારું નામ
 પવિત્ર માતા પ્રભાવશાળી ચરણ નમે તારાં સંતાન
 શુભ અગણિત જનની તુજ ગાતાં પામે નહિ કો કવિયે પાર
 હશે દિશા ખ્યાતિ પ્રસરેલી ગાઇ શકે કયમ તારાં બાજ
 ચરણ વંદીને ચરણ લોટતાં ધરીએ નિત્યે તારું ધ્યાન
 પવિત્ર માતા પ્રભાવશાળી ચરણ નમે તારાં સંતાન

દાદાબાઈ નવરોજજી દેસના દાદાનું ચરિત્ર વાંચવા સારૂ માત્ર
 સમતજ આપનાની ટિપ્પીટ ખીડવી પડે છે:—

ગાંડીવ સાહિત્ય મંદિર—મુરત.

ભારતી માટે—

અમે લીધી ફકીરી આ, અમારી ભારતી કાળે
જગાવી પ્રેમની ધણી, અમારી ભારતી કાળે
જુતો પૂજા દીધી છોડી, કિતાબો રાખમાં રાખી
અમે સૌ ભારતી માટે, લીધી વરવી હવે ઝોળી
ફિરિશ્તા મુશિદોના સૌ, વચનને દૂર તો કીધાં
સ્વરગ સમ સુખ ત્યાગીને, કટુ કંઈ ઝેરને પીધાં
કિતાબો વેઢ પુરાણો, દીધાં પાણી મહિં સરવા
ખુદાની ન્યાતમાં અમને, અમોને હિન્દની પરવા
અમોને સૌ નસેનસમાં, નિશો ખૂરો બધે વ્યાખ્યો
તમે તેને દફા કરવા, હકીમો શીદને આવો
તમોને છે પડી ટેવો મળદારી ઉઠાવાની
અમારી એ ખૂરી આદત સ્વદેશે મસ્ત બનવાની
અમો મસ્તાનના મસ્તાનની એ ચોર મસ્તી છે
અમારી આ અમારી ભારતી માટેજ હસ્તી છે,

ભારત-પુત્રો માટે સ્વદેશ ગીતામૃત માત્ર હજી આનાની ટિકી-
ટમાં મોકલીશું. મ ગાવવા વિલગ ન કરવો.

ગાંધીજી સાહિત્ય મંદિર, મસ્ત.

ભારતી સ્તવન.

(રાગ ભેરવી)

જનનિ જગદિશ્વરી;

મા, લબ્ધ અલક ભરી મા દિવ્ય હલકભરી. જનનિ.

મા તુજ જય જય નાદ ઘોષ જો, દિગંત ગળે છે;

પડે ગગન મંડળ પકડંદા, ધરણી ધૂજે છે. જનનિ.

અંતરિક્ષ સહુ દેવો આબ્યા, ચઢી વિમાન પર;

પુષ્પ વૃષ્ટિ વરસાવે તુજ પર, જય જય જય ઉચરે. જનનિ.

ગાંધર્વો શુભગાન કરે મા, દિવ્ય વાદ્ય વાગે;

અમર અંગના કુસુમ માલ લઈ ઉભી અનુરાગે. જનનિ.

ધંદ્ર ઉભો ઉતારે આરતિ, નારદ નૃત્ય કરે;

વિષ્ણુ વગાડે સરસ્વતી મા, અનહદ સુર ભરે. જનનિ.

બ્રહ્મા વેદની ધુન મચાવે, પ્રેમ શોર્ય પ્રિયવે,

હરિહર મંગળ આશિષ દે મા, સંપ નીતિ શિખવે. જનનિ.

તુજને રસવતી ફલવતી કરવા, સ્મિત હાસ્યે ભરવા;

દુઃખ હરવા સુખ કરવા દેવો, લાગ્યા અવતરવા. જનનિ.

હવે તવ હૃદયે હર્ષ છંદોછત્ત, અતિશય ઉભરાશે;

અનનુભૂત ઉર શાંતિ ઉપજશે, વાકળ વેસશે. જનનિ.

હિંદુ મુસલમાં ખ્રિસ્તી પારસી, ઐક્ય ગ્રંથી ગૂંથશે;

વિશ્વ પ્રેમીઓ ઘર ઘર વિશ્વે, રવિસમ અળહજશે. જનનિ.

પાંચ ફાટા વાળું રમકડા જેવું પુસ્તક હિન્દકીર્તન માત્ર સાત
અમ્મનાની ટિકીટ ખીસી મોકલવી—માંડીવ સાહિત્ય મંદિર—સુરત.

ભારત વર્ષ.

અમારો છે એ ભારત વર્ષ!
 દેહાવી નિજ બાહુ હિમાલય
 ઉભો અનાદિ કાલથી નિર્ભય,
 કરે છે દોષિત એનો જમ.
 દાર રક્ષકે ઉભો દુર્ધર્મ—અમારો
 પદતલ પર વિસ્તૃત છે સાગર,
 પ્રતિક્ષણ એ કરતો શિષણ સ્વર
 દેહાવે આતંક જગત પર,
 કોઈની સાથ નહિ આમર્ષ—અમારો
 નવ દેહ—પુષ્પોથી છે સન્નિજત,
 દિવ્ય પ્રભાથી છે અતિ રંજિત,
 નન્દન—કાનનને કરી લલિત,
 વધારે છે સોના એ હર્ષ,
 કરે અનંત વેશવનો સંચય,
 રાનાગાર એનો છે અક્ષય,
 આત્મવિજયથી એ મહિમામય.
 જગતનો એક માત્ર આદર્શ—અમારો

દરેક સ્ત્રીને વાંચવા તથા બેટ આપવા લાયક "સીતાવનવાસ"
 • દિગ્ગમ દશ આના. ટપાલ ખર્ચ એક આનો.

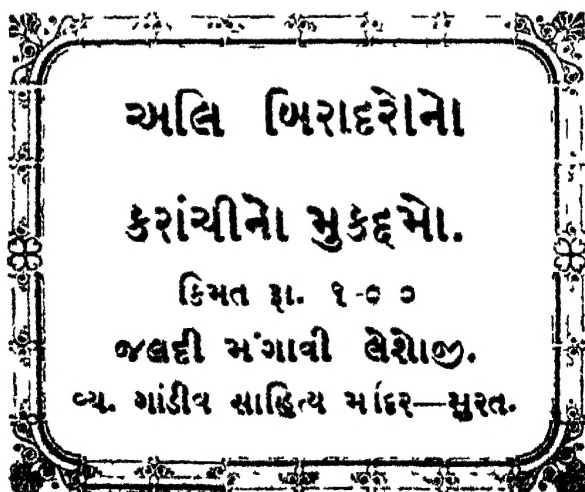
ગાંધીવ સાહિત્ય મંદિર—મુંબઈ

એ ધન્ય ભાગ્ય ક્યાંથી ?

જે સત્યથી પૃથિવી નભ મંડળો ફરે છે,
 જે સત્યનેજ દેવો, આધીન થઈ રહે છે,
 જે સત્યનાજ નેસે, ઝૂંબી ગયા શહીદો,
 જે સત્યની પ્રતિમા સીતા સમી સતીઓ.
 છે યુદ્ધ આદરેલું તે સત્યને સહાયે,
 તે સત્ય તુંખી પાત્રે તરવો સમુદ્ર બારે
 છે દિવ્ય મંત્ર સમતા ને પ્રેમને અહિંસા,
 ને આચર્યાં જીવનમાં તો છે વિજય સવરમાં
 છે મારનાર લાખો, મરનાર કોઈ વીરલા,
 જે સામી છાતી રાખી ક્ષત્રિય પાત્ર ઝીંકતા.
 હુલ્લુનાર લાખ થાશે, જીરાડનાર કોઈ,
 જીરાડનારની છે, દુનિયા મહી દુહાઈ.
 છારી મલિનતાની, ને દૃષ્ટિથી કપાઈ
 દિલમાં પવિત્રતાની તાસીર ને છવાઈ
 ને અંતરે પ્રભુના સામર્થ્ય માંહી શ્રદ્ધા,
 છે એજ એક કતાં, નિમિત્ત માત્ર ખીજ
 તો તોય અંદરોને બાફે તીર બાલા,
 તલવાર પાણી કાલાં આયુધ સર્વ ઠાલા
 એ બાલકાં મૂકતાં, બ્હાલાં વતન અમારા,
 છે આવતાંજ તેડાં અંધારી ઝોરડીનાં.

અમ બેડી બંધનોથી, અમ માત બંધ તૂટશે.
 કુરબાની આપણીથી, ઝરણું અમી વહેશે.
 અંધાર વાસમાંથી સ્વાતંત્ર્ય રશિમ કુટશે,
 ને ધર્મઅક કુરતાં જમદેહ શુદ્ધ થાશે.
 કૃષિર નિજ રેડી બલિદાન શુદ્ધ દર્શુ.
 ત્યારેજ બુદ્ધ થઈશું, ત્યારેજ મુક્ત થઈશું.
 જંગા પુનિત ઉતરી, ચૈતન્ય ધાર રેલી
 એ ધન્ય ભાગ્ય ક્યાંથી દ્યો! સુકિતની પ્રસાદી.

શ્રી કલ્યાણુજી વિઠ્ઠલભાઈ મહેતા.

ગાંધી મંથમાળા.

મળુકો ત્રીજો.

આખાલવૃદ્ધ દરેકને એક સરખું વાંચવા લાયક ઘણુંજ
બોધક રસીલું પુસ્તક.

ઈજમનો ઉદ્ધારક.

તથા

બીજા લેખો.

આ પુસ્તકમાં મહાત્મા ગાંધીજીએ લખેલું ઈજમના
મહાન દેશભક્ત મુસ્તફા કામિલપાશાનું જીવનચરિત્ર આપ્યું
છે. તેમજ મહાત્મા ગાંધીજીના પરમપ્રિય લેખક મહાત્મા
ટોલ્સ્ટોયની બે રસિલી વાર્તાઓ અને આફ્રિકાના સત્યાગ્ર-
હનો નવાવાર ઇનિહાસ આપ્યો છે. પાકું પુકું ૧૦૮
પૃષ્ઠ છતાં કિંમત છ આના રાખવામાં આવી છે. બહાર-
ગામથી મંગાવનારે સાડા સાત આનાની ટિફ્ટ બીડવી,
મહાત્મા ગાંધીજીનો સત્યાગ્રહ સૈનિક તરીકેનો ઘણોજ
જોવા લાયક તથા સંઘરી રાખવા લાયક ફોટો પૃઠાં પર
છાપવામાં આવ્યો છે.

મજબૂત સુદર બાઈડીંગવાળું આ પુસ્તક દરેક લાય-
ક્રરીમાં હોવુંજ જોઈએ. શું તમે આ પુસ્તક વાંચ્યા વિના
રહેશો ?

તુરતજ હખો:-વ્યવસ્થાપક,
ગાંધીય સાહિત્ય મંદિર, સુરત.

ગાંડીવ પત્રિકા માળા.

મણકે ખેલો.

— રેંટિયા પુરાણ —

દોઢ આનાની ટિકીટ બીડવી.

મણકે બીજો.

— ગાંડીવ ગીતા —

હવે સિલકે નથી. માટે વરદી ન આપવી.

મણકે ત્રીજો.

— ભારત-કીર્તન —

હવે સિલકે નથી. માટે વરદી ન આપવી.

મણકે ચોથો.

— ભારત-ભક્તિ —

તમારું હાથમાંજ છે માટે વાંચી કહોલોલ કરો.

મણકે પાંચમો.

— સ્વરાજ-ટંકાર —

ટૂંક વખતમાં તૈયાર થઈ બહાર પડશે.

સ્થાવી પ્રસિદ્ધ વરના—ડૉક્ટરબાલ મુળચંદ્ર વિમારાણા,

‘ગાંડીવ’ સહિત્ય મંદિર કેળાવીક, સુરત.

નવન ગરતપુર્નમાં ૧ હાર આવેલા શ્રી ‘અનાવિલ’ પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં

ગોવિંદજી ડૉક્ટરબાઈ નામને આપ્યું

